

Tanítás és tudás

Noha a tanítás idősebb, mint a tanító és a tanuló, mégis az ifjúság játszótársa, hogy mindenkinek minden legyen: a mesterek mellett tanító, és tanuló a tanítványok mellett. Tehát tanít is, meg tanul is, mert mindkét oldalon tevékeny. Az ékesszólókkal hírnevet szerez, az okosoknál megmutatja bölcsességét. Az együgyűeknél és az eszeseknél egyaránt időzik, minden léleknek megnyilatkozik – kinek-kinek a maga tehetsége szerint. Mint minden dolgok ura: minden dolognak átadja magát.

Minden mértékhez hozzáigazodik, jóllehet fölötte áll mindazoknak, akik meg akarják mérni. A tanítványok nem tudják felmérni, mert erejük nem elegendő rá; nincs mester, aki mértéket találhatna néki, mert forrásait nem lehet kimeríteni. Jóllehet azonban a tanítás nagyobb, mint a tanító és a tanuló, mégis sokkal kisebb, mint Teremtője, mert nem képes arra, hogy Teremtőjét kikutassa. [...]

A tudás titkos híd: rajta megy át a lélek a titkos dolgokhoz. Ő kulcs a szegénységnek, mellyel ez kinyitja magának a kincstárakat. Ő az öregkor dicsősége, az öregkoré, mely általa ad belátást az ifjúságnak. Ő a szüzesség védőfala, mely távoltartja a rablókat. Ő vetette alá a tengert a hajósoknak, s a földet a földműveseknek; ő fékezte meg a hajókat, s azok általa siklottak a tengeren. Hullámok tornyosultak a tengeren, s ő partra segítette a hajókat.

Felkarolja a gyöngéséget, s erőssé teszi; közeledik a féltelenséghez s józaná teszi. Közeledik a tudatlansághoz, és ismereteket ad a birtokába; közeledik a némasághoz, s ékesszólóvá teszi. Szigorúan lép föl a bíróval szemben, alázatos a vétkessel. Annak megtanítja, hogyan büntessen, ennek, hogy hogyan kell esedeznie. Ő keres a keresővel együtt, s együtt vizsgálódik azzal, aki jártas; az egyik oldalon keres, a másikon talál. Mindkét dolog összekapcsolódik benne, mert mindkettőnek szolgálatokat tesz. Anélkül, hogy erőszakkal kényszerítene, minden fölött uralkodik.

A művésznek megtanítja, hogyan kell valamiből valamit alkotnia, hogy így megismerje Istent, aki a semmiből alkot mindent. S ezáltal azt is megtanítja a teremtménynek, hogy Teremtője nagyobb őnál, mert a teremtmény valamiből alkot valamit, a Teremtő pedig a semmiből.

*(Szír Szent Efrém, A hitről, III. beszéd, részletek;
O. Bardenhewer német fordításából D. B.)*